

Informaciju o polaznim osnovama za pregovore u vezi sa zaključivanjem Ugovora o kreditu sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) za potrebe finansiranja Projekta implementacije inteligentnih transportnih sistema (ITS) na putnoj mreži, u iznosu do 30 miliona eura

Ministarstvo saobraćaja obratilo se Ministarstvu finansija inicijativom (dopisi broj 01-342/26-840/1, od 24.02.2026. godine i 01-342/26-840/2, od 16.03.2026. godine), odnosno zahtjevom za obezbjeđenje finansijskih sredstava za implementaciju inteligentnih transportnih sistema (ITS) na putnoj mreži.

Projekat predstavlja jednu od ključnih inicijativa u oblasti unapređenja saobraćajne infrastrukture, bezbjednosti saobraćaja i digitalizacije transportnog sistema. Unaprijeđenje povezanosti unutar Crne Gore, kao i sa državama regiona i Evropskom unijom, prepoznato je kao strateški prioritet Vlade Crne Gore i predstavlja vodeću inicijativu u okviru Ekonomskog i investicionog plana Evropske unije za Zapadni Balkan.

Svrha Projekta je da pomogne Crnoj Gori u finansiranju razvoja i implementacije inteligentnih transportnih sistema (ITS) na državnoj putnoj mreži, čime će se unaprijediti upravljanje drumskim saobraćajem, povećati nivo bezbjednosti i omogućiti korisnicima puteva da budu bolje informisani, te da bezbjednije, efikasnije i koordinisanije koriste putnu infrastrukturu.

U skladu sa navedenim ciljevima, Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) finansira konsultantske usluge za pripremu idejnog rješenja, investicionog plana, kao i tehničke i tenderske dokumentacije za implementaciju ITS sistema u Crnoj Gori. Projekat obuhvata implementaciju savremenih tehnoloških rješenja na magistralnim putevima i autoputu A1, uključujući sisteme za kontrolu saobraćaja i upravljanje tunelima Budoš i Ivica, kao i uspostavljanje parking prostora za teretna vozila.

Projekat podrazumijeva implementaciju više međusobno povezanih sistema koje će realizovati Uprava za saobraćaj, Monteput d.o.o. i Ministarstvo unutrašnjih poslova, i to:

1. Uprava za saobraćaj i Monteput d.o.o:

- sistem prikupljanja saobraćajnih podataka;
- sistem za prikupljanje meteoroloških informacija na putevima;
- sistem kontrole saobraćaja u tunelima;
- sistem bezbjednog parkiranja za teretna vozila;
- sistem informisanja korisnika puta putem izmjenjive signalizacije;
- sistemi za detekciju opasnih materija (HAZMAT);
- sistem za automatsko otkrivanje incidenata (AID system);
- nacionalni centar za upravljanje saobraćajem (NTMC);
- nacionalni centar za podatke o saobraćaju (NTDC);

2. Ministarstvo unutrašnjih poslova

- sistem za detekciju i obradu saobraćajnih prekršaja.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2026. godinu planirano je da se država Crna Gora može zadužiti kod Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za potrebe finansiranja implementacije ITS na putnoj mreži, u iznosu do 37 miliona eura.

Međutim, Ministarstvo unutrašnjih poslova se naknadno izjasnilo da je za realizaciju projekta implementacije sistema za detekciju i obradu saobraćajnih prekršaja obezbijedilo sredstva kroz

drugi model finansiranja. Imajući u vidu navedeno, došlo je do smanjenja ukupnog iznosa sredstava koja je potrebno obezbijediti kroz kreditni aranžman sa EBRD-om.

Obračun i procjenu troškova projekta pripremio je konsultant angažovan od strane EBRD-a, u saradnji sa Upravom za saobraćaj, Monteput d.o.o. i Ministarstvom unutrašnjih poslova. Na osnovu izvršene analize i procjene vrijednosti projektnih komponenti, utvrđeno je da je za realizaciju projekta potrebno obezbijediti finansijska sredstva u iznosu od **30 miliona eura**.

Shodno navedenom, postupajući po zahtjevu Ministarstva saobraćaja, Ministarstvo finansija je započelo komunikaciju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) u cilju obezbeđivanja navedenih finansijskih sredstava za realizaciju predmetnog Projekta. Kao početni korak, razmijenjen je nacrt Ugovora o kreditu između Ministarstva finansija i EBRD banke. Ovaj nacrt predstavlja osnovu za dalje pregovore u vezi kreditnog aranžmana.

Shodno nacrtu Ugovora predviđen je zajam u iznosu do 30 miliona EUR, sa rokom otplate od 15 godina, uključujući grejs period od 3 godine, uz varijabilnu kamatnu stopu koja se sastoji od šestomjesečnog EURIBOR-a uvećanog za maržu od 1%. Otplata kredita će se vršiti polugodišnje, u 24 jednake rate. Ostali finansijski uslovi obuhvataju naknadu za obradu kredita u visini od 1%, kao i naknadu na nepovučena sredstva od 0,5% godišnje.

Takođe, predviđena je naknada za otkazivanje sredstava u visini od 0,125% na iznos otkazanog dijela zajma, kao i naknada za prijevremenu otplatu u iznosu od 0,125% na prijevremeno otplaćeni iznos zajma. U slučaju kašnjenja u izmirivanju obaveza, obračunava se zatezna kamata po stopi od 2% godišnje iznad ugovorene kamatne stope na dospjeli, a neizmireni iznos za vrijeme trajanja kašnjenja. Uslovi zaduženja usklađeni su sa odredbama Standardnih uslova finansiranja EBRD-a.

Ministarstvo finansija će, u saradnji sa EBRD-om, nastaviti aktivnosti na finalizaciji pregovora u vezi sa Ugovorom o kreditu za realizaciju predmetnog Projekta, u cilju usaglašavanja svih ugovornih odredbi i definisanja finansijskih uslova prihvatljivih za obje strane. Po okončanju pregovora i usaglašavanju konačnog teksta Ugovora, Ministarstvo finansija će o istom informisati Vladu Crne Gore i dostaviti konačan nacrt ugovora na dalje razmatranje i usvajanje.

Pravni osnov za zaključivanje ovog kreditnog aranžmana predstavlja Zakon o budžetu Crne Gore za 2026. godinu kao i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2026. godinu, gdje je kako je već navedeno, predviđena mogućnost zaduženja Crne Gore kod Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za potrebe finansiranja implementacije ITS na putnoj mreži, u iznosu do 37 miliona eura.